

Dosarul nr. 2ra-412/23
2-21169179-01-2ra-20032023

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud. R. Pascari
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) jud. A. Malii, V. Cotorobai, A. Braga

DECIZIE

05 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de avocatul Tatarciuc Ghenadie în numele și interesele lui Palamarciuk Dmitri, xxxxx și xxxxx,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nirca Raisa împotriva lui Palamarciuk Elena, Palamarciuk Dmitri, xxxxx și xxxxx cu privire la evacuarea din bunul imobil și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 12 noiembrie 2021, Nirca Raisa a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior (f.d.38), împotriva lui Palamarciuk Elena, Palamarciuk Dmitri, xxxxx și xxxxx, prin care a solicitat evacuarea pârâților din bunurile imobile situate în xxxxx: teren nr. cadastral xxxxx cu suprafața 0,48 ha și construcție nr. cadastral xxxxx cu suprafața 37 m.p. și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, potrivit Certificatului de moștenitor nr. 9297 din 27 septembrie 1996, a moștenit casa de locuit situată în mun. Chișinău, strada Criuleni, 46. După înregistrarea la organul cadastral a devenit singura proprietară a imobilului - teren cu numărul cadastral xxxxx cu suprafața 0.48 ha și construcție cu numărul cadastral xxxxx cu suprafața 37 m.p..

Reclamanta a menționat că, deoarece are un apartament în care locuiește permanent, a permis temporar pârâților să locuiască în casa moștenită, fără a fi încheiat vreun contract de locațiune, cu condiția că aceștia vor achita serviciile comunale.

Luând în considerare comportamentul pârâților, care a dus la numeroase neînțelegeri, privind starea deplorabilă a locuinței și deteriorarea bunurilor care au fost transmise în folosință cu titlu gratuit, reclamanta le-a solicitat de nenumărate ori eliberarea imobilului, însă aceștia au refuzat categoric să părăsească locuința.

La 20 august 2021, reclamanta s-a adresat repetat verbal și în scris, acordând pârâților termen să elibereze casa până în data de 27 august 2021.

Astfel, pârâții au fost înștiințați, că în cazul neeliberării bunului imobil în termenul indicat, reclamanta va întreprinde măsuri de restabilire forțată a ordinii de drept, precum și de apărare a dreptului de proprietate, prin înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată. Cu toate acestea, pârâții nu au plecat din locuință și continuă abuziv să locuiască acolo.

Astfel, reclamanta a invocat că nu-și poate exercita pe deplin atribuțiile dreptului de proprietate din vina pârâților care domiciliază în imobil fără nici un temei juridic, creând-ui obstacole, ce urmează a fi înlăturate prin evacuarea pârâților din imobil.

Prin hotărârea din 08 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Nirca Raisa împotriva lui Palamarciuk Elena, Palamarciuk Dmitri, xxxxx și xxxxx cu privire la evacuarea din bunul imobil.

S-a evacuat Palamarciuk Elena, Palamarciuk Dmitri, Palamarciuk Rustam și Palamarciuk Kirill din bunul imobil – terenul cu suprafața de 0,48 ha cu nr. cadastral xxxxx și construcția - casă de locuit individuală cu suprafața de 37,3 m.p., amplasate în xxxxx, înregistrate la data de 28 martie 2001 în Registrul bunurilor imobile cu drept de proprietate după Nirca Raisa.

S-a admis în parte cererea înaintată de Nirca Raisa privind compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 5 600 lei, inclusiv 100 lei cu titlu de taxă de stat și 5 500 lei pentru servicii juridice.

S-a încasat în beneficiul reclamantei Nirca Raisa de la Palamarciuk Dmitri și Palamarciuk Elena, cu titlu de cheltuieli de judecată, suma de 600 lei, inclusiv 100 lei, cu titlu de taxă de stat și 500 lei pentru servicii juridice.

La 14 iunie 2022, Palamarciuk Dmitri, reprezentat de avocatul Tatarciuc Ghenadie, a declarat apel împotriva hotărârii din 08 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 24 noiembrie 2022, Palamarciuk Elena și xxxxx, xxxxx, minori reprezentați de Palamarciuk Elena, au depus cerere de alăturare la apel.

Prin decizia din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Ghenadie Tatarciuc în interesele lui Palamarciuk Dmitri, și cererea de alăturare la apel depusă de avocatul Alexandru Vulpe, în interesele lui Palamarciuk Elena, xxxxx și xxxxx.

S-a menținut hotărârea din 08 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

S-a încasat de la Palamarciuk Dmitri și Palamarciuk Elena, în mod solidar, în beneficiul intimetei Nirca Raisa suma de 2 000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

La 03 martie 2023, avocatul Tatarciuc Ghenadie, acționând în numele și interesele lui Palamarciuk Dmitri, xxxxx și xxxxx, a declarat recurs împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei sau trimiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, reprezentantul recurenților a invocat că, instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei și a încălcat normele de drept material.

La fel, a invocat că instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, fără a elucida circumstanțele de fapt ale cauzei, pripit s-a pronunțat în favoarea respingerii cererii de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În contextul dat, avocatul Tatarciuc Ghenadie a susținut că la data de 08 iunie 2023, copiii minori (intervenienți accesorii) xxxxx și xxxxx, au depus cerere de reluare a examinării în fond a cauzei și referință, însă cele invocate atât în cererea menționată, cât și referință, au fost neglijate de prima instanță. La fel, nici instanța de apel nu s-a expus asupra aspectului dat.

De asemenea, a susținut că, consideră eronată concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare, prin care au conchis asupra necesității evacuării pârâților (copii minori) xxxxx și xxxxx, menționând că acțiunea nu a fost îndreptată împotriva lor, ei fiind atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii.

Reprezentantul recurenților a menționat că pârâți și copii minori (intervenienți accesorii) nu dețin bunuri imobile în proprietate și nici în posesie, unica locuință a lor fiind casa de locuit lit. B (02) situată în xxxxx, cu suprafața de 56,8 m.p., iar circumstanța precum că, locuința pe adresa xxxxx, le aparține, este eronată.

Un alt aspect invocat în recurs, este că în cadrul ședinței de judecată intimata a recunoscut că în casa de locuit cu suprafața de 37,3 m.p., amplasată în xxxxx, locuiesc fiii reclamantei, pe când pârâții împreună cu copiii minori locuiesc în cealaltă casă din xxxxx, cu suprafața de 56,8 m.p. (lit. A).

Iar, instanța de apel nu a apreciat nici într-un fel circumstanța că hotărârea primei instanțe prevede evacuarea pârâților din imobilul în care locuiesc de fapt feciorii intimatei. Curtea de apel a neglijat și înscrisurile anexate la dosar, care demonstrează că pe adresa xxxxx, sânt două case de locuit, dintre care doar una (lit. B, nr. cadastral xxxxx) este posedată de familia Palamarciuk, și nu este înregistrată după reclamantă.

La fel, avocatul Tatarciuc Ghenadie a invocat că instanța de apel a omis să aplice la caz prevederile art. 59 din Legea cadastrului bunurilor imobile. Iar în acest sens, a susținut că, conform dosarului tehnic prezentat de xxxxx și xxxxx la 08 iunie 2022, se demonstrează faptul că, casa de locuit (lit. B - 02) aparține cu drept de proprietate lui Nirca Nicolae, bunicul pârâtei Palamarciuk Elena și străbunicul minorilor Palamarciuk Rustam și Palamarciuk Kirill, fapt înregistrat de Biroul de inventariere tehnică (IP „Agenția Servicii Publice”). De altfel casa lit. A – 01, a fost moștenită de reclamantă conform Certificatului de moștenire testamentară de la Nirca Nicolae, casa lit. B - 02, neintrând în masa succesorală testată.

Casa lit. B există, acest fapt a fost recunoscut și de reclamantă, dreptul în registrul bunurilor imobile este înscris după Nirca Nicolae, iar prin prisma prevederilor legale, pe care instanța de apel a omis să le aplice, dreptul acestuia este valabil.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă

legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 01 decembrie 2022. Copia deciziei a fost comunicată reprezentantului recurenților, prin intermediul poștei electronice, la 05 ianuarie 2023 (f.d.160), iar, cererea de recurs a fost depusă la 03 martie 2023, în termen.

Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimă copia recursului cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței la 21 martie 2023. Potrivit avizului poștal (f.d.179), copia cererii de recurs a fost recepționată de Nirca Raisa la 24 martie 2023. Însă, până la data examinării recursului, aceasta nu a depus referință la recursul declarat.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de avocatul Tatarciuc Ghenadie în numele și interesele lui Palamarciuk Dmitri, xxxxx și xxxxx, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului, conform noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 431 din Codul de procedură civilă, examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție. Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a considerat inoportună citarea participanților la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, întrucât argumentele expuse au fost formulate cu suficientă claritate.

În cauza CtEDO Covalenco vs. Moldova nr.72164/14 16 septembrie 2020, Curtea a statuat că este necesar organizarea unei audieri: a) în cazul în care există necesitatea de a evalua dacă circumstanțele au fost stabilite corect de către autorități (a se vedea Malhous vs. Republica Cehă [MC], nr.33071/96, § 60, 12 iulie 2001); b) atunci când circumstanțele cer ca instanța să-și formeze propria impresie referitoare la justițiabili, prin acordarea dreptului de a explica propria lor situație personală, în mod direct sau prin intermediul unui reprezentant (a se vedea Göç, pre-citată, § 51; Miller, pre-citată, § 34 in fine; și Andersson vs. Suedia, nr.

17202/04, § 57, 7 decembrie 2010); c) în cazul în care instanța are nevoie de a obține o clarificare cu privire la anumite detalii, inter alia prin intermediul unei audieri (a se vedea *Fredin vs. Suedia* (nr. 2), 23 februarie 1994, § 22, Seria A nr. 283-A, și *Lundevall vs. Suedia*, nr. 38629/97, § 39, 12 noiembrie 2002).

La cazul din speță, toate punctele de drept care puteau exista, pot fi cercetate și soluționate în mod obiectiv pe baza înscrisurilor și documentelor prezente la dosar. În esență, recurenții și intimata au avut posibilitatea să prezinte poziția în scris și să răspundă la argumentele părților adverse.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă (redacția în vigoare la data declarării recursului), părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Deși alin. (3) al normei enunțate specifică concret care încălcări sau erori se consideră drept omisiuni procedurale, alin. (4) menționează că și săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, iar alin. (5) al normei date prevede că temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul de judecată menționează că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recursului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs. Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26; *Moreira Ferreira vs. Portugalia* (nr.2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag.84, 98).

Astfel, examinând recursul declarat de avocatul Tatarciuc Ghenadie în numele și interesele lui Palamarciuk Dmitri, xxxxx și xxxxx împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată consideră că acesta este admisibil și urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru considerentele ce vor fi arătate în continuare.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

La rândul său, art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu

stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Iar conform prevederilor art. 390 alin. (1) lit. e), f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă, concluziile instanței de apel în urma examinării apelului. În cazul respingerii apelului, instanța de apel este obligată să indice în decizie motivele respingerii.

Astfel, Completul de judecată notează că legea procesuală consacră principiul general conform căruia orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului urmează să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

Motivarea este un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie.

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, CtEDO a reiterat necesitatea motivării hotărârilor, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (*Hirvisaari vs. Finlanda*).

În acest sens, se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cerințele și obiecțiile formulate de către părți.

Deci, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

Motivarea este un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie. Obligativitatea motivării hotărârilor

judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a art. 239 din Codul de procedură civilă și art. 6 § 1 din Convenție.

Omiterea aspectului dat constituie o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție, care garantează oricărei persoane dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale.

Prevederile enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, limitele apelului și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

În circumstanțele prezentei cauze, având în vedere raționamentele expuse mai sus, instanța de recurs reține că, reclamanta Nirca Raisa a depus cerere de chemare în judecată pentru evacuarea lui Palamarciuk Elena, Palamarciuk Dmitri, xxxxx și xxxxx din bunurile imobile situate în xxxxx, cu nr. cadastrale: xxxxx cu suprafața 0,48 ha și construcție cu nr. cadastral xxxxx cu suprafața 37 m.p.. Nirca Raisa a motivat cererea prin dreptul său de proprietate asupra imobilului, dobândit prin moștenire și înregistrat în mod legal.

Prima instanță, prin hotărârea din 08 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a admis cererea de chemare în judecată și a dispus evacuarea părților.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 01 decembrie 2022, a respins apelul declarat de avocatul Ghenadie Tatarciuc, în interesele lui Palamarciuk Dmitri, și cererea de alăturare la apel depusă de avocatul Alexandru Vulpe, în interesele lui Palamarciuk Elena, xxxxx și xxxxx și a menținut hotărârea din 08 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, au fost invocate mai multe probleme referitoare la modul în care instanțele ierarhic inferioare au judecat cazul, în special recurenții au susținut că instanțele au neglijat înscrisurile anexate la dosar, care ar demonstra că pe teren există două case de locuit, și că una dintre ele (lit. B), care este posedată de familia Palamarciuk, nu este înregistrată pe numele reclamantei.

Astfel, aceștia au adus în discuție faptul că pe terenul în cauză există două case de locuit, identificate ca lit. A (01) și lit. B (02). Casa lit. B este înscrisă cu drept de proprietate pe numele lui Nirca Nicolae (bunicul pârâtei Palamarciuk Elena și străbunicul minorilor xxxxx și xxxxx) și nu face parte din masa succesorală testamentară a reclamantei. Ei locuiesc în casa lit. B, iar nu în casa lit. A, care ar fi locuită de fiii reclamantei.

În aceeași ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că s-au evacuat Palamarciuk Elena, Palamarciuk Dmitri, Palamarciuk Rustam și Palamarciuk Kirill din bunul imobil – terenul cu suprafața de 0,48 ha cu nr. cadastral xxxxx și construcția - casă de locuit individuală cu suprafața de 37,3 m.p., amplasate în xxxxx, înregistrate la data de 28 martie 2001 în Registrul bunurilor imobile cu drept de proprietate după Nirca Raisa. Însă din probele administrate reiese că familia Palamarciuk nici nu locuiește în bunul imobil construcție - casă de locuit individuală cu suprafața de 37,3 m.p. La fel, fiind dispusă evacuarea de pe terenul cu suprafața de 0,48 ha cu nr. cadastral xxxxx,

instanțele ierarhic inferioare n-au oferit explicație cum familia Palamarciuk să se folosească de casa de locuit identificată cu lit.B (02) care se află pe acest teren.

Judecând recursul, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră criticile aduse de recurenți întemeiate, din motiv că instanța de apel s-a abținut de a da un răspuns convingător la expunerile de bază invocate în cererea de apel. Argumentele formulate în fața sa nu au fost clarificate, astfel ca acestea să fie răsturnate, pentru a da posibilitate instanței de recurs să exercite controlul judiciar a soluției pronunțate.

Aceasta nu a furnizat o motivare adecvată și clară în ceea ce vizează argumentul că, recurenții locuiesc într-o casă care nu aparține reclamantei, și evacuarea ar fi nejustificată. Deși, stabilirea clară a proprietății asupra casei lit. B este esențială. Verificarea și evaluarea documentelor prezentate de recurenți, care susțin că casa lit. B până la moment este înregistrată după Nirca Nicolae și nu face parte din masa succesorală moștenită de reclamantă, ar fi crucială pentru o soluționare corectă.

În concluzie, instanța de recurs consideră necesară rejudecarea cazului, având în vedere importanța clarificării dreptului de proprietate asupra casei lit. B și a evaluării adecvate a documentelor prezentate de recurenți.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că motivarea este un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie.

Obligativitatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a art. 239 din Codul de procedură civilă și art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că efectul art. 6 § 1 din Convenție este, inter alia, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Corelând prevederile legale procedurale naționale cu jurisprudența CtEDO referitor la obligația instanțelor naționale de a-și motiva soluțiile, instanța de recurs conchide că circumstanțele expuse anterior denotă că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligațiile. Iar aceasta nu poate echivala decât cu încălcarea dreptului la un proces echitabil al recurenților, inclusiv dreptul de acces liber la justiție în raport cu obligația instanței de „a auzi” justițiabilii, garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenție.

În speță, neanalizarea în esență a tuturor circumstanțelor cauzei, împiedică exercitarea controlului judiciar, punând instanța de recurs în imposibilitatea de a putea analiza soluția adoptată, în întregul său, întrucât legalitatea și temeinicia hotărârii atacate se analizează în funcție de motivele de fapt și de drept reținute de instanța de apel la adoptarea soluției, motive care trebuie să fie concordante cu actele aflate la dosar și cu celelalte probe administrate, iar în lipsa indicării unor asemenea motive, instanța de recurs nu poate verifica legalitatea și temeinicia soluției, în privința fondului litigiului.

În concluzie, fiind constatate încălcările menționate, Completul de judecată consideră că singura soluție legală și rezonabilă este casarea integrală a deciziei și trimiterea spre rejudecare a cauzei.

La rejudecare, instanța de apel urmează să evalueze toate probele relevante prezentate de părți, asigurând o soluționare justă și completă a cazului. Aceasta va trebui să clarifice definitiv proprietatea și posesia celor două case, investigând documentele cadastrale și alte probe relevante.

Totodată, este important ca instanța de apel să investigheze complet și să clarifice toate aspectele legate de proprietatea și posesia imobilelor în cauză, ținând cont de drepturile și protecția copiilor implicați, având în vedere interesul superior al minorilor și să se asigure că aceștia nu sunt evacuați din locuința lor unică fără un temei legal solid.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Tatarciuc Ghenadie în numele și interesele lui Palamarciuk Dmitri, xxxxx și xxxxx.

Se casează integral decizia 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nirca Raisa împotriva lui Palamarciuk Elena, Palamarciuk Dmitri, xxxxx și xxxxx cu privire la evacuarea din bunul imobil și compensarea cheltuielilor de judecată și se restituie cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc